

Caderno con datas

XULIO VALCÁRCEL
xuliovlv@gmail.com

Juan C. López Cantos confirma con este libro a solidez da súa traxectoria literaria

"Ardua tarefa, ésta", a da poesía, constata nas primeiras palabras Juan Carlos López Canto en Cuadernos de un poeta desordenado (Pre-Textos. Valencia, 2026. 77 páx) un libro no que cada entrada leva consigo unha data, unha circunstancia e unha pequena ou grande conmoción do cotián. O poeta anota o que lle sucede, pero tamén aquilo que acontece ao seu redor; rexistra os estremecementos íntimos e, ao mesmo tempo, o rumor, ás veces inquietante, do mundo que xira fóra del. Batemos con imaxes dunha extraordinaria forza, achados expresivos que iluminan de súpeto unha escena, un sentimento, unha lembranza.

Porén, unha das características máis singulares é a "distancia" desde a que a voz lírica contempla os acontecementos. Mesmo cando fala de si mesmo, parece observar a outro home que casualmente leva o seu nome, habita o seu corpo e carrega as súas vivencias. Ese desdoblamento resulta especialmente fértil: o "eu" que vive non coincide exactamente co "eu" que escribe, entre ambos queda un espazo, unha separación que permite transformar a experiencia en materia poética. O poeta obsérvase vivir, padecer, gozar, envellecendo, agardar. E desaposición nacen uns textos que evitan o exceso dramático, a confesión desaforada, o berro irado ou a énfase

sentimental: "Que podemos decir de algunas tardes.// Desmesuradamente frías,/ longitudinalmente largas,/ enfermas y raras de adverbios,/ anchas, sin mirada ni lengua.// Son tardes como un trabajo cualquiera".

Iso non significa que non haxa emoción. Haina, e, ás veces, moi fonda. Pero sempre abrolla sometida ao pudor expresivo. Certamente, a dor non precisa berrar para ser dor; a melancolía non reclama bágoas; a conciencia do tempo non necesita dramas. Todo decorre baixo unha calculada indiferenza e unha neutralidade aparente que en ningún caso deriva en apatía; incluíndo tamén a reflexión e o paradoxo que agocha o acto de escribir. É o testemuño, a conciencia de que as cousas acontecen, de que o tempo pasa, de que imos perdendo persoas, lugares, ilusións e fragmentos de nós mesmos; e de que, malia todo, a vida continúa.

Se cadra por iso a cor dominante destes "Cuadernos..." sexa o gris. Non o gris como negación da luz, senón como territorio intermedio no que non hai grandes fulgores nin escuridades definitivas. Hai días, horas, xestos, noticias..., refuxios e derrotas. E algún instante de felicidade, que tampouco se proclama demasiado, porque coñece a súa fragilidade: "Las aves y su grito/sobre el confín donde se inicia el día.// Ya con los pies hundidos en el barro/ diría la hermosura de estar vivo".

Mirada

Esa tonalidade gris acaba sendo unha expresión ética e honesta da propia mirada. Fronte á tentación de dramatizar a existencia, López Can-

tos escolle contemplala; fronte ao desespero, a palabra medida; fronte á solemnidade, a anotación casual. E así, curiosamente, canto máis se afasta de si mesmo, máis preto nos

parece que achega a súa verdade. Porque acaso esa sexa unha das posibilidades máis fondas da poesía: saír de nós mesmos para mirarnos pasar...

Ilustración de Gosia Trebacz | CEDIDA